

En snabbpris av...

LIVET PÅ JORDEN

UNDER
4600 MILJONER ÅR

*
En ruta och 20 miljoner år i taget!
m.å. = miljoner år

HADEIKUM
Jorden bildas.
Hurra!
4600 m.å.

Jag är
det allra
första livet.
En liten
cell!

4000 m.å.

Vi cyano-
bakterier dyker
upp och börjar
producera syre.
Vilken tur!

3500 m.å.

Vi är
stromatoliter!
Vi dominerade livet
på jorden i flera
tusen miljoner
år!!!

PROTERO-
ZOIKUM
2500 m.å.

Helt
otroligt
länge!

Nu uppstår
början till mer
avancerat liv:
eukaryota
celler.

2000 m.å.

Vi kommer
utvecklas till
djur och växter.
Men det kommer
dröja ett
tag...

Vi är
de första
djuren!

800 m.å.

Hejsan!

BOOM!
Nu tar
evolutionen
verkligen
fart!

Vi är
djuren från
Ediacara!

635 m.å.

KAMBRIUM

539 m.å.

ORDOVICIUM

485 m.å.

SILUR

444 m.å.

DEVON

419 m.å.

KARBON

359 m.å.

PERM

299 m.å.

TRIAS

252 m.å.

JURA

201 m.å.

KRITA

145 m.å.

PALEOGEN

66 m.å.

NEOGEN

23 m.å.

KVARTÄR

2,6-0 m.å.

Fort-
sättning
följer

En dag för 3500 miljoner år sedan dyker det upp en liten figur som kommer att förändra livet på jorden för alltid!

Nämligen ...

Jag!
En CYANO-
BAKTERIE.

Cyanobakterien börjar glufsa i sig solljus, vatten och koldioxid...

...och gör om det till mat.

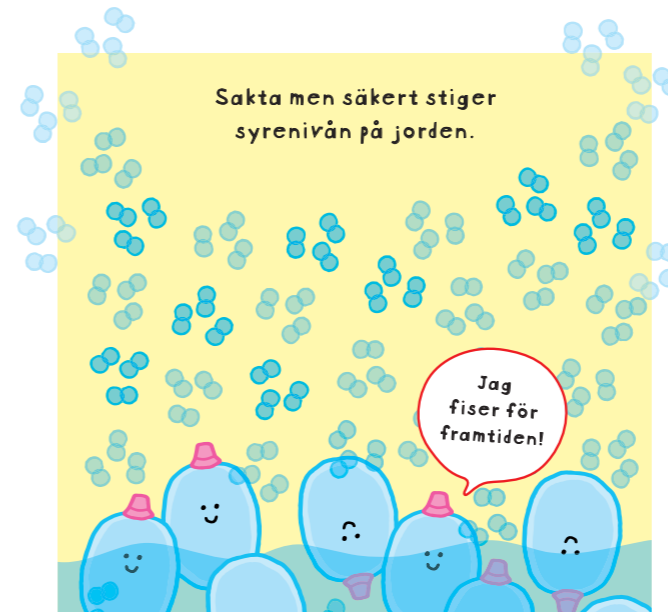
Sedan pruttar den ut syre!

Det blir fler och fler cyanobakterier, som pruttar ut mer och mer syre.

Sakta men säkert stiger syrenivån på jorden.

Tack vare alla små cyanobakterier finns det idag syre i luften som djur och människor kan andas!

Varsågoda!

VÄRLDENS STÖRSTA PUSSEL

*(som aldrig blir klart!)

Hur har kontinenterna rört sig genom jordens historia? Kolla här!

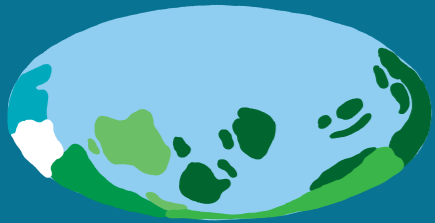

Kontinenterna rör sig sakta över jordklotet och har inte alltid legat på de platser som de gör idag. Det är därför man kan hitta dinosauriefossil på det frusna Antarktis och spår av ett tropiskt hav på Gotland.

Kontinenternas rörelse påverkar klimat och havsströmmar. De bildar bergskedjor och orsakar vulkanutbrott. Och genom att skilja åt och föra samman olika landmassor – och de växter och djur som lever där – påverkar de också evolutionen.

Kontinenterna är som stora pusselbitar som formar livet på jorden!

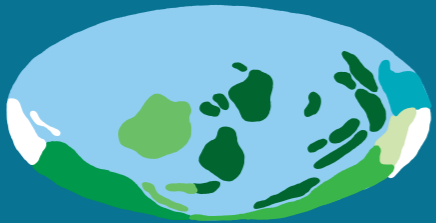
KAMBRIUM

520 miljoner år sedan

Kontinenternas rörelse kallas för plattetektonik eller kontinentaldrift.

ORDOVICIUM

460 miljoner år sedan

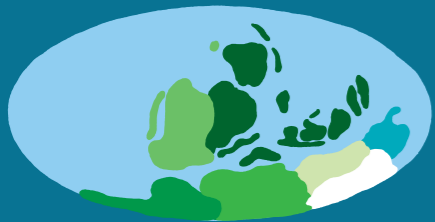
SILUR

420 miljoner år sedan

Här ligger det som ska bli Sverige. På Gotland kan man hitta massor av fossil från den här tiden!

DEVON

380 miljoner år sedan

KARBON

320 miljoner år sedan

Nu bildas superkontinenten PANGEA!

PERM

260 miljoner år sedan

PALEOZOIKUM

TRIAS

220 miljoner år sedan

JURA

170 miljoner år sedan

Jag är Glacialisaurus!

KRITA

100 miljoner år sedan

Meteoriten som krockade med jorden för 66 miljoner år sedan slog ner i nuvarande Mexiko.

MESOZOIKUM

PALEOGEN

40 miljoner år sedan

När Indien kraschade in i Eurasien bildades bergskedjan Himalaya!

NEOGEN

10 miljoner år sedan

Hoppсан! Atlanten blir större och Medelhavet förvandlas till en liten vattenpöl!

KENOZOIKUM

Om 50 miljoner år

Om 150 miljoner år

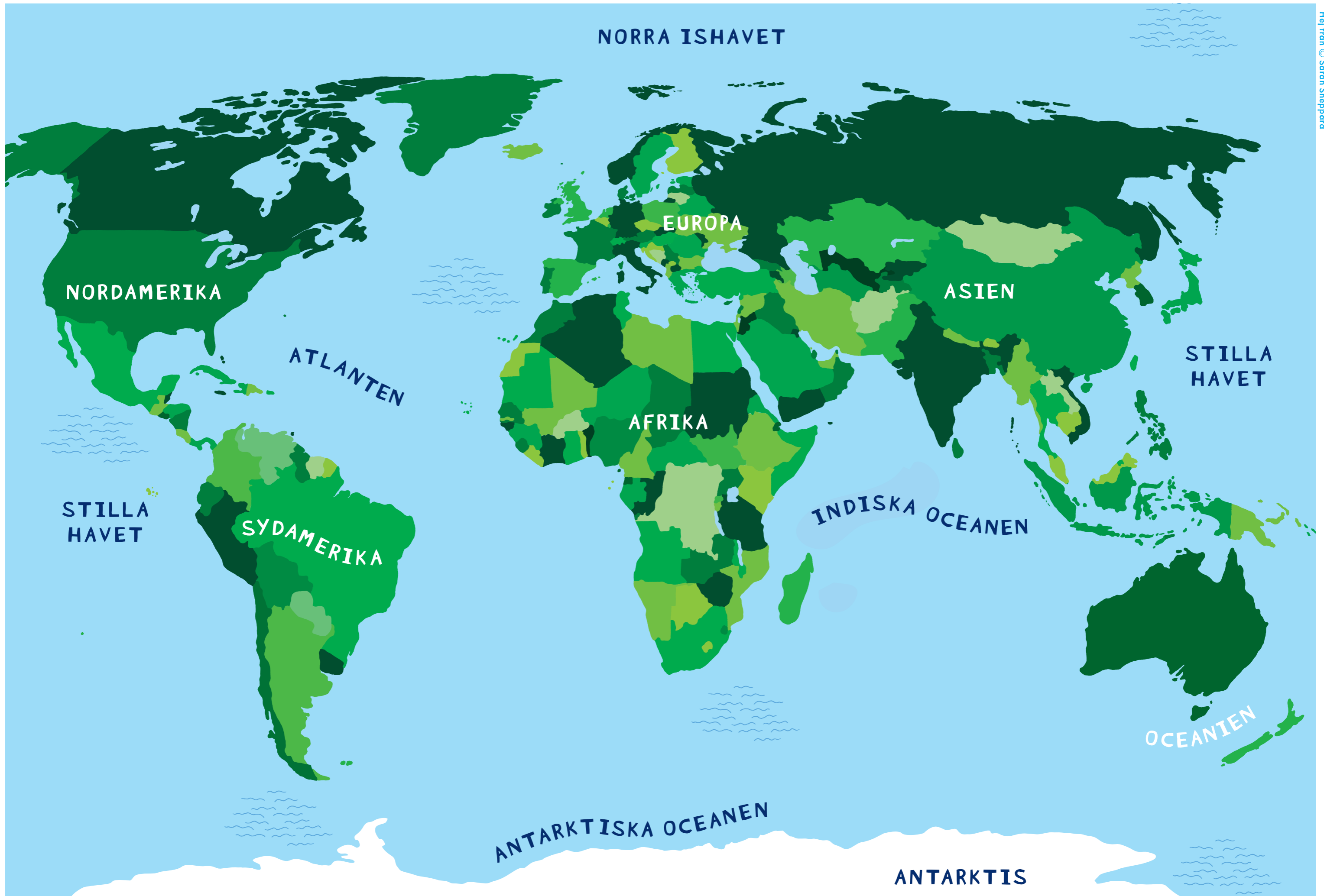

Om 250 miljoner år

FRAMTIDEN

Om 250 miljoner år tror man att kontinenterna återigen kommer att samlas i en stor superkontinent!

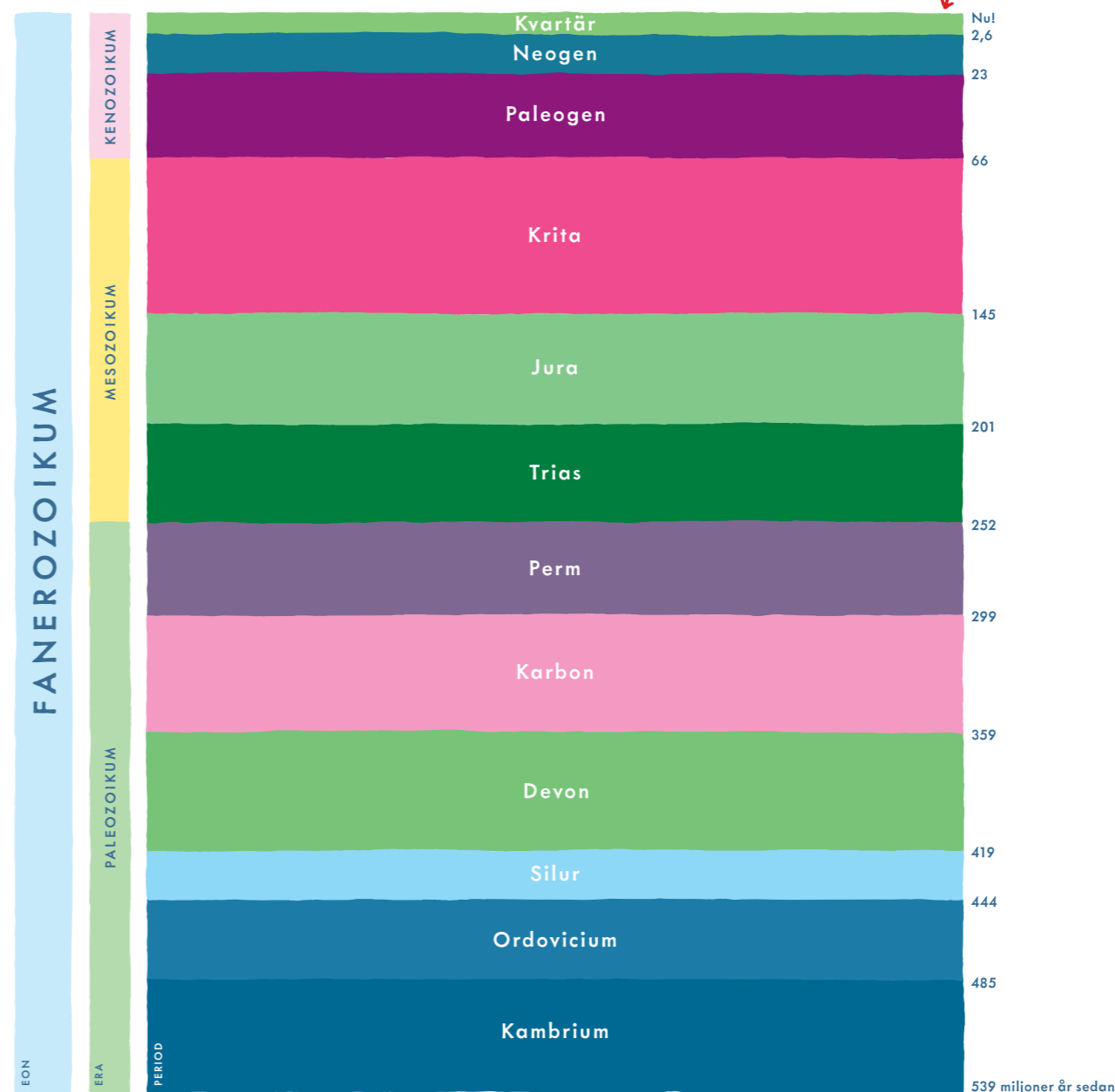

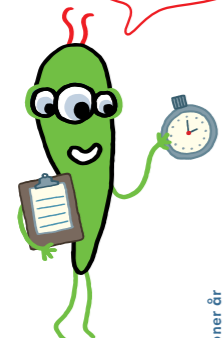

DEN GEOLOGISKA TIDSSKALAN

Du är här!

För att man lättare ska kunna hålla reda på när saker och ting har hänt på jorden, har man delat in tiden i olika perioder.

4600 miljoner år.
Solsystemet och jorden bildas!

HADEIKUM

4000 miljoner år

ARKEIKUM

2500 miljoner år

PROTEROZOIKUM

539 miljoner år

FANEROZOIKUM

Nu!

